

Hoe gewoon is buitengewoon?

Iedere ouder die begaan is met het wel en wee van zijn of haar kroost heeft een beeld voor ogen dat niet zelden een surplus inhoudt van het eigen kunnen of toch minstens het verwerven van een evenwaardige maatschappelijke positie. Door de jaren heen zijn een aantal praktische hinderpalen uit de weg geruimd, studeren is niet langer het voorrecht van een uitgelezen groep.

Maar wat als zoon of dochterlief spijs alle inspanningen niet over de capaciteiten beschikt om mee te kunnen in het “gewone” onderwijs of kampt met lichamelijke, geestelijke, gedrags- of emotionele problemen en noodgedwongen dient uit te wijken naar het “buitengewoon” onderwijs? Betekent dit dat alle zorgvuldig gekoesterde toekomstdromen nu maar snel moeten opgeborgen worden om nog maar te zwijgen hoe je dat gaat uitleggen aan de rest van de familie en de kennissen.

Of loopt het toch niet allemaal zo’n vaart en biedt het buitengewoon secundair onderwijs ook voldoende mogelijkheden voor een boeiende job?

De groep van schoolverlaters waarover wij het in deze arbeidsmarkttopic zullen hebben, bestaat uit schoolverlaters die een opleiding in het **buitengewoon secundair onderwijs¹ (BuSO)** of een jaar **alternerende beroepsopleiding (ABO)** volgden. De alternerende beroepsopleiding is speciaal bedoeld om leerlingen uit het BuSO de kans te geven ervaring op te doen op de werkvloer.

Aan de hand van de resultaten van de schoolverlaters van 2002 die door de VDAB 1 jaar lang werden gevolgd, gingen wij na in welke mate het BuSO en de ABO presteren in verhouding tot concurrerende² studieniveaus. Wij onderzochten ook in hoeverre de studiekeuze bepalend is voor een vlotte doorstroming naar de arbeidsmarkt.

Tot slot laten wij enkele mensen aan het woord die eerder een BuSO-opleiding en/of alternerende opleiding volgden over hoe zij zich voelen in hun job.

In zijn onderzoek naar de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt³ verdeelt de VDAB het ganse onderwijsaanbod in 14 studieniveaus. Het BuSO en ABO worden hier samengenomen met het beroepssecundair onderwijs van de 2e graad.

Voor wat het BuSO en ABO betreft is het laagste niveau waarover gerapporteerd wordt het studiegebied, dit is een groepering van aanverwante studierichtingen volgens de indeling van het ministerie van Onderwijs.

Bij de vergelijking van de studiegebieden over de verschillende niveaus kunnen kleine verschillen optreden in benaming of inhoud, wij menen echter dat zij de resultaten niet wezenlijk beïnvloeden. Indien er niet minstens 5 schoolverlaters voorkomen in een bepaald studieniveau worden er geen cijfers over gepubliceerd.

Om te bepalen of een studieniveau of -gebied al dan niet goed presteert wordt gekeken hoeveel schoolverlaters nog werkzoekend zijn 1 jaar nadat zij de school hebben verlaten. Dit aantal wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal; wij noemen dit het **restpercentage**.

¹ Deze arbeidsmarkttopic handelt over het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3. Voor een volledig overzicht van het buitengewoon onderwijs verwijzen wij naar de VDAB-website, www.vdab.be/trends/topics.shtml

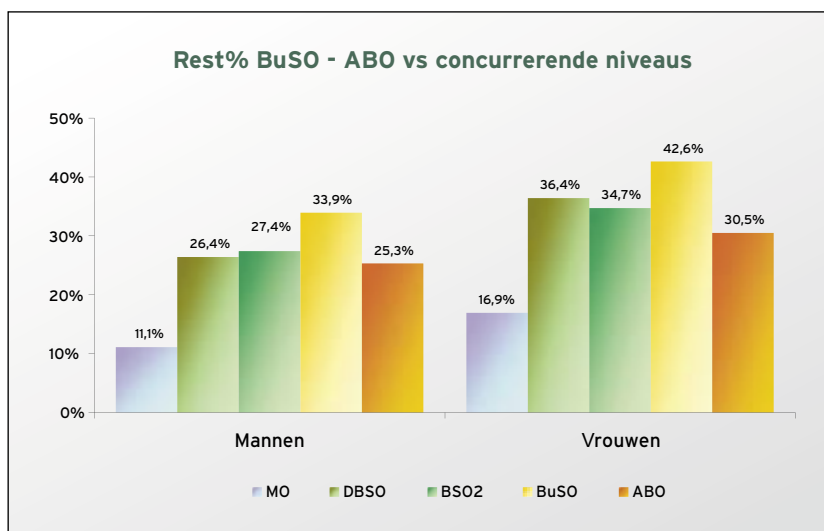
² Met concurrerende studieniveaus worden bedoeld: de middenstandsopleidingen (MO), het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) en het beroepssecundair onderwijs van de 2e graad excl. BuSO en ABO (BSO2).

³ Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen - 19e longitudinale studie, voor meer info zie de VDAB-website.

De resultaten

Het aantal schoolverlaters afkomstig uit het BuSO en ABO bedraagt 1.464, waarvan 927 jongens en 537 meisjes. 1 jaar na het verlaten van de school zijn nog steeds 486 schoolverlaters ingeschreven als werkzoekende bij de VDAB (rest% = 33,2%).

Aantal schoolverlaters		
	Mannen	Vrouwen
MO	1.882	809
DBSO	1.810	924
BSO2	1.567	1.203
BuSO	575	317
ABO	352	220

Zowel bij de vrouwen als bij de mannen is het rest% het hoogst in het BuSO. De middenstandsopleidingen presteren veruit het best.

Mannelijke schoolverlaters die een ABO volgden halen de op één na beste score, maar globaal kan men stellen dat mannen uit het DBSO, BSO2 en ABO ongeveer dezelfde kans hebben om 1 jaar na het verlaten van de school nog werkzoekend te zijn.

Bij de vrouwen krijgen wij ongeveer hetzelfde beeld, zij het dat de afstand tussen ABO enerzijds en BSO2 en DBSO anderzijds groter is. Ook het verschil in rest% tussen ABO en BuSO is groter dan bij de mannen.

Zowel bij de mannen, maar ook en vooral bij de vrouwen hebben schoolverlaters die een ABO volgden een duidelijke voorsprong op diegenen die na het volgen van een opleiding in het BuSO de school verlieten. Deze grafiek toont dus duidelijk het belang aan van de alternerende leervorm na het BuSO bij het vinden van een job, zeker als men vaststelt dat het volgen van een ABO ook de kloof overbrugt tussen DBSO en BSO2.

Schoolverlaters die een alternerende opleiding volgden hebben, zowel bij de mannen maar zeker bij de vrouwen, meer kans om 1 jaar na het verlaten van de school aan het werk te zijn dan hun collega's uit het deeltijds beroepsonderwijs of het gewone beroepsonderwijs van de 2e graad.

Het belang van een goede keuze

Welk studieniveau iemand ook kiest, steeds zijn er richtingen die het beter doen op de arbeidsmarkt dan andere. Goed om weten is echter dat het belang van de studiekeuze over het algemeen omgekeerd evenredig is met het scholingsniveau. Een “verkeerde” keuze in een studieniveau dat wij als “laag-geschoold” bestempelen zal dus grotere gevolgen hebben dan een keuze voor een richting die het niet goed doet in het hoger onderwijs, dit omwille van de veel bredere vorming.

Wil dit zeggen dat een BuSO of ABO-leerling dan maar de richtingen die het niet goed doen absoluut moet mijden? Natuurlijk niet, en dit geldt eigenlijk voor iedere studiekeuze. Wie een goed overwogen keuze maakt voor een opleiding waarvoor hij of zij voldoende gemotiveerd is en de vaste wil heeft om te slagen, komt er meestal ook wel.

Voor wie het allemaal niet zo goed weet, kan het nuttig zijn om toch eens goed rond te kijken vooraleer een beslissing te nemen.

Bij de jongeren die in 2002 de schoolbanken vaarwel zegden en voordien een BuSO of ABO-opleiding hadden gevolgd vinden we 11 studiegebieden terug. Deze studiegebieden zijn een bundeling van 2 of meer studierichtingen die nauw verwant zijn.

Van deze schoolverlaters behoort 88,4% tot het type 1⁴, zij hebben dus een licht mentale handicap. Het spreekt vanzelf dat sommige studiegebieden betere resultaten halen dan andere en dat meisjes beter af zijn in bepaalde studiegebieden dan jongens en vice versa.

In wat volgt gaan wij na hoe de verschillende studiegebieden presteren, welke studiegebieden beter scoren voor mannen en vrouwen en vergelijken wij ook de prestaties van de andere concurrerende studieniveaus in zoverre de studiegebieden uit het BuSO en ABO ook in deze niveaus terug te vinden zijn.

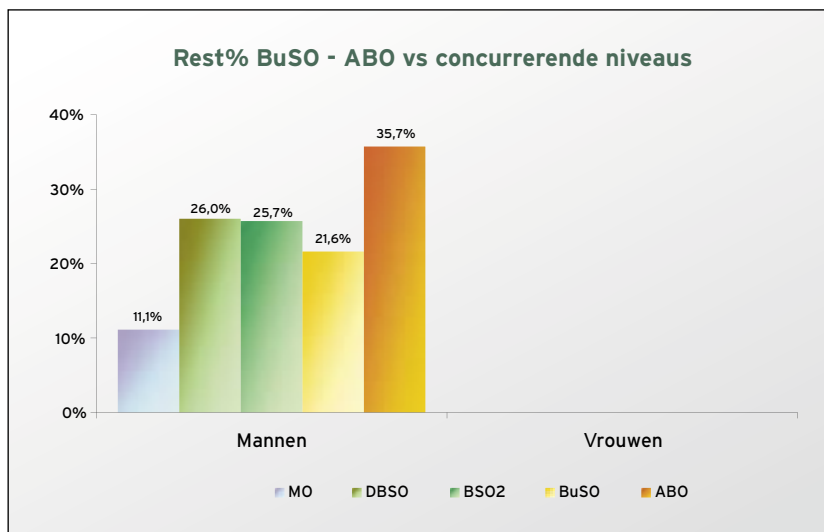
Wij gaan ook na of het volgen van een ABO na het behalen van een kwalificatiegetuigschrift in het BuSO een meerwaarde betekent in het vinden van een job.

⁴ Voor een meer uitgebreid overzicht van de verschillende onderwijsvormen en de typologie van de leerlingen verwijzen wij naar de VDAB-website.

Studiegebied Bouw

Het studiegebied “BOUW” telt 155 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO waarvan het overgrote deel in het BuSO. We hebben te maken met een traditioneel studiegebied voor mannen, slechts 2 schoolverlaters zijn vrouwen.

Aantal schoolverlaters		
	Mannen	Vrouwen
MO	306	2
DBSO	231	2
BSO2	109	1
BuSO	111	2
ABO	42	0

Bij de mannen halen enkel de middenstandsopleidingen een score die veel gunstiger is dan de andere niveaus, zij tellen ook veruit het grootste aantal schoolverlaters. Het BuSO haalt de op één na beste score en gaat tegen de trend in door beter te scoren dan de ABO.

Van de schoolverlaters die een ABO volgden in het studiegebied “Bouw” is iets meer dan 1 op 3 nog werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school.

Bij de vrouwen zijn de aantallen in dit studiegebied marginaal te noemen. De 2 vrouwen uit het BuSO zijn 1 jaar na het verlaten van de school aan het werk.

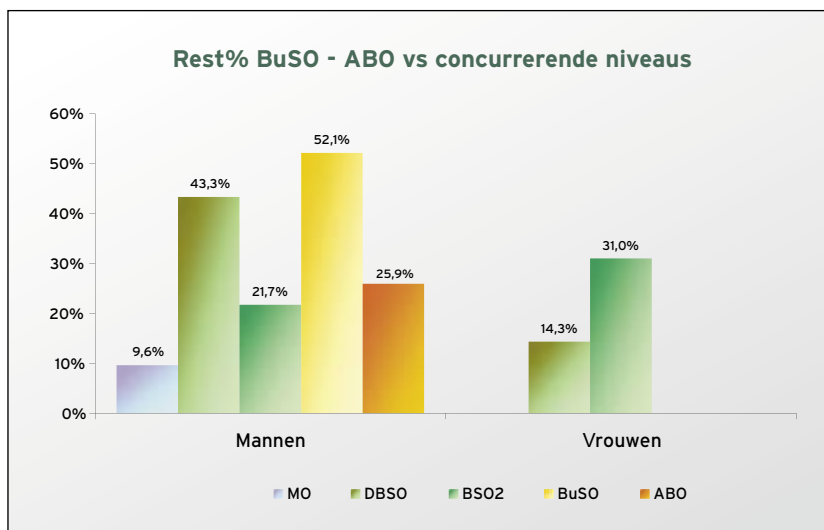
In het studiegebied “Bouw” biedt het volgen van een ABO niet direct een voordeel om sneller een job te vinden, meer zelfs, studenten die enkel een kwalificatiegetuigschrift uit het BuSO haalden blijken beter door te stromen dan diegenen die ook nog een alternerende beroepsopleiding volgden.

Studiegebied Decoratieve technieken

Het studiegebied “DECORATIEVE TECHNIEKEN” telt 82 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO. Ook hier zijn de mannen met 75 schoolverlaters sterk oververtegenwoordigd en de meeste schoolverlaters stopten na het BuSO.

In de concurrerende studieniveaus is er enkel in het DBSO en het BSO2 een betekenisvolle vrouwelijke aanwezigheid in dit studiegebied.

Aantal schoolverlaters		
	Mannen	Vrouwen
MO	83	2
DBSO	60	14
BSO2	46	42
BuSO	48	4
ABO	27	3

1 op 10 van de mannelijke schoolverlaters uit de middenstandsopleidingen is 1 jaar na het verlaten van de school nog op zoek naar werk. De middenstandsopleidingen presteren hiermee het best binnen dit studiegebied. Schoolverlaters uit het BSO2 en diegenen die een ABO volgden bevinden zich op een ruime afstand maar doen het ook nog goed. DBSO en vooral BuSO halen heel hoge restpercentages, in het BuSO zijn zelfs nog meer dan de helft van de mannelijke schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

Bij de vrouwen scoort het DBSO goed terwijl de schoolverlaters uit het BSO2 meer moeite ondervinden om een job te vinden dan hun mannelijke collega's uit hetzelfde studieniveau.

Zowel in het BuSO als in de ABO zijn nog 2 vrouwen van de respectievelijk 4 en 3 schoolverlaters op zoek naar werk na 1 jaar.

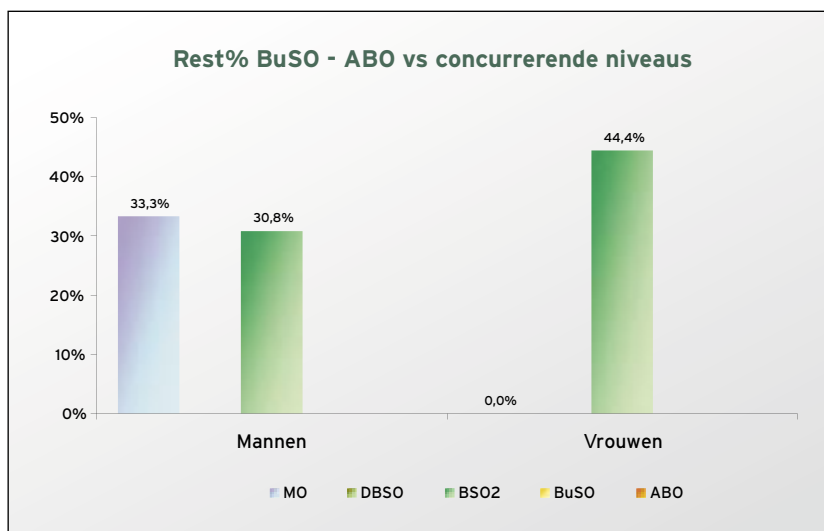
Voor wat de aansluiting met de arbeidsmarkt betreft van de groep BuSO-ABO kunnen wij enkel een vergelijking maken bij de mannelijke schoolverlaters. Deze aansluiting verloopt een stuk vlotter voor de schoolverlaters die een ABO gevolgd hebben dan voor diegenen die het na het BuSO voor bekeken hielden. Blijkbaar is de praktische ervaring opgedaan tijdens de studie een belangrijk voordeel bij het vinden van een job.

Studiegebied Grafische technieken

Het studiegebied “GRAFISCHE TECHNIEKEN” telt slechts 13 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO. Mannen en vrouwen zijn in gelijke mate aanwezig. Ook in de andere concurrerende studieniveaus is het aantal schoolverlaters gering.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	12	8
DBSO	3	0
BSO2	13	9
BuSO	4	4
ABO	3	2

Enkel de middenstandopleidingen en het BSO2 hebben minstens 20 schoolverlaters binnen dit studiegebied. Zowel het DBSO, BuSO als de ABO tellen erg weinig schoolverlaters in dit studiegebied.

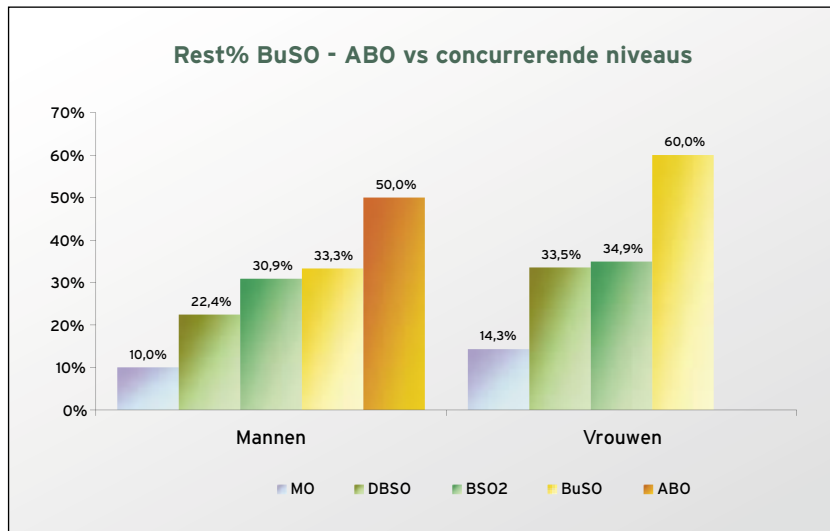
Bij diegenen die een BuSO opleiding volgden zijn nog 3 van de 4 mannen en 2 van de 4 vrouwen na 1 jaar op zoek naar een job. Bij de schoolverlaters die een ABO volgden is 1 jaar na het verlaten van de school nog 1 man en 1 vrouw op zoek naar werk.

Studiegebied Handel

Het studiegebied “HANDEL” telt 21 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO. Mannen zijn iets talrijker vertegenwoordigd, maar het blijft een klein studiegebied. In de andere concurrerende studieniveaus, met uitzondering van MO, ligt het aantal schoolverlaters veel hoger. Gezien het grote aanbod aan studierichtingen “Handel en administratie” in praktisch alle studieniveaus is het zelfs verwonderlijk dat deze opleiding ook in het BuSO en ABO wordt aangeboden.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	10	7
DBSO	152	325
BSO2	223	307
BuSO	6	5
ABO	6	4

Zowel bij de mannen als bij de vrouwen is nog slechts 1 schoolverlater uit de middenstandsopleidingen werkzoekend na 1 jaar. Bij de mannen zijn nog 2 schoolverlaters uit het BuSO en 3 uit de ABO werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school. 3 van de 5 vrouwen uit het BuSO zijn na 1 jaar ook nog steeds op zoek naar werk. De 4 vrouwelijke schoolverlaters die een ABO volgden zijn allemaal aan het werk.

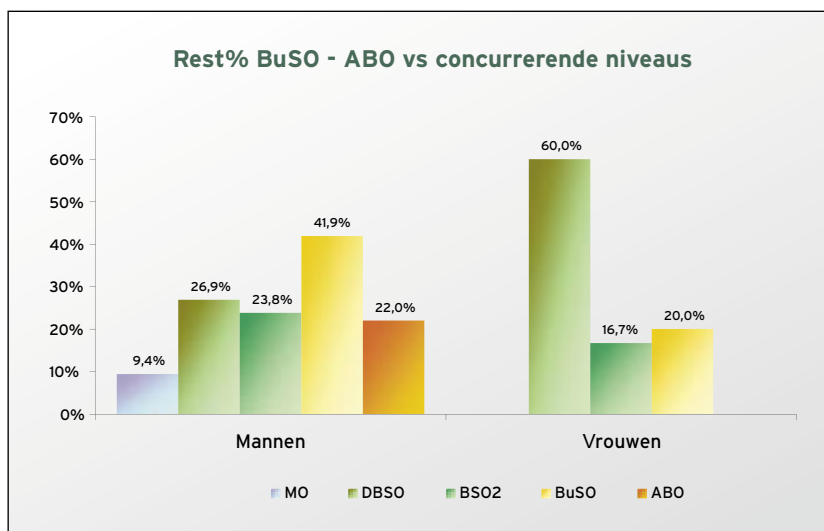
Van de studieniveaus met enige omvang haalt enkel DBSO bij de mannen een goed resultaat. BSO2 bij de mannen en zowel DBSO als BSO2 bij de vrouwen halen een minder goed resultaat; nog 1 op 3 schoolverlaters uit deze niveaus zoekt naar werk 1 jaar na het verlaten van de school.

Studiegebied Hout

Het studiegebied “HOUT” telt 203 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO en is op 7 vrouwen na een exclusieve mannenaangelegenheid. Ook in de andere concurrerende studieniveaus is de aanwezigheid van vrouwen in dit studiegebied welhaast onbestaande.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	127	0
DBSO	119	5
BSO2	248	6
BuSO	105	5
ABO	91	2

Bij de mannen halen de middenstandsopleidingen veruit het beste resultaat in het studiegebied “Hout”. ABO haalt de op één na beste score maar ook BSO2 en DBSO doen het niet slecht.

Enkel voor de schoolverlaters uit het BuSO is de toegang tot de arbeidsmarkt een heel stuk moeilijker. Bij de vrouwen hebben we te maken met erg kleine aantallen. De resultaten zijn dan ook enkel informatief. 1 van de 5 vrouwen die een BuSO-opleiding volgden is 1 jaar later nog niet aan de slag, van de 2 vrouwen die aansluitend een ABO volgden is 1 nog op zoek naar werk.

Mannelijke schoolverlaters die na het BuSO nog een ABO volgden, hebben daar in dit studiegebied duidelijk voordeel van. 1 jaar na het verlaten van de school zijn nog bijna dubbel zoveel schoolverlaters uit het BuSO op zoek naar een job in vergelijking met schoolverlaters uit de ABO.

Uit de praktijk

Theuninck Alain

Opleiding BuSO houtbewerking

Houtbewerker bij Placabois in St-Eloois-Vijve

De werknemer:

Alain Theuninck werkt reeds een vijftal jaar bij de firma Placabois. Hij deed er 3 weken stage in zijn laatste jaar. Na het behalen van het kwalificatiegetuigsschrift dacht hij nog een alternerende opleiding te volgen toen Placabois hem een job aanbood.

Alain heeft op dit ogenblik zowat alle jobs binnen het bedrijf onder de knie. Momenteel bedient hij een pers waar houtvellen onder grote druk geperst worden tot multiplexplaten.

Niet zonder enige fierheid weet hij te zeggen dat hij zelf nu instaat voor de opleiding van een jonge werknemer.

De houtbewerkingstechnieken die hij in zijn opleiding heeft geleerd komen in zijn huidige job niet aan bod.

In zijn vrije tijd maakt hij nog wel eens een meubeltje op de combiné van zijn oom, zo gebruikt hij toch nog af en toe wat hij op school heeft geleerd.

Het bedrijf:

Placabois is een bedrijf dat zich gespecialiseerd heeft in het vervaardigen van multiplex platen afgewerkt met een laagje fineer.

Er zijn slechts een viertal dergelijke bedrijven in België waarvan Placabois het kleinste is. De firma heeft het voordeel dat er zeer flexibel kan geproduceerd worden

De belangrijkste klanten zijn houtgroothandels en meubelfabrieken.

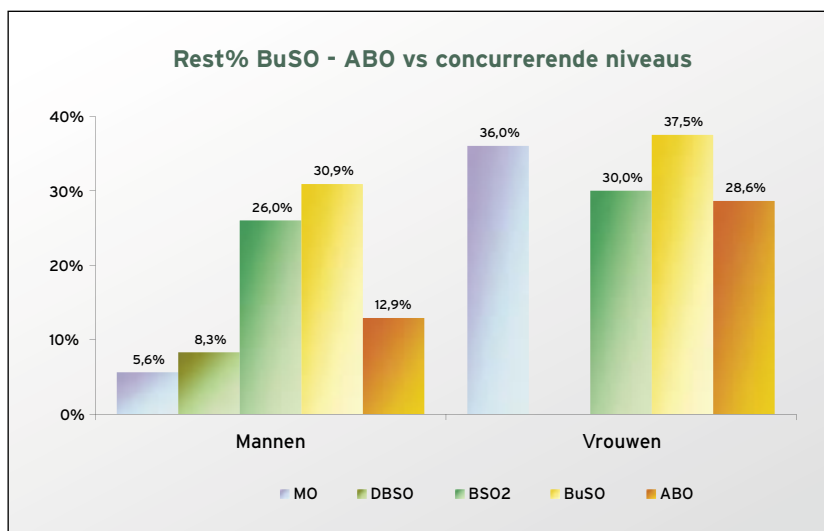
Personeelsbezetting: 20 werknemers
Iemand die na het verlaten van de school in dienst komt bij de firma kan rekenen op een bruto uurloon van 10,63 euro.

Studiegebied Land- en tuinbouw

Het studiegebied “LAND- en TUINBOUW” telt 132 schoolverlaters, ongeveer evenredig verdeeld tussen BuSO en ABO en waarvan de overgrote meerderheid mannen zijn. Het studiegebied telt slechts 15 vrouwen of 11% van het totaal.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	71	25
DBSO	24	0
BSO2	50	10
BuSO	55	8
ABO	62	7

Bij de mannen halen de middenstandsopleidingen en DBSO schitterende scores, maar ook ABO doet het zeer goed. BSO2 en BuSO doen het een stuk minder goed.

In dit studiegebied stromen de schoolverlaters die een ABO hebben gevolgd veel beter door naar de arbeidsmarkt dan diegenen die het na het behalen van het kwalificatiegetuigschrift van het BuSO voor bekeken hielden.

Bij de vrouwen doen de middenstandsopleidingen het dan weer niet goed. In de andere studieniveaus zijn de absolute aantallen te klein om er veel conclusies aan te kunnen verbinden.

Het volgen van een alternerende opleiding schept duidelijk meer kansen op de arbeidsmarkt, de opgedane werkervaring rendeert!

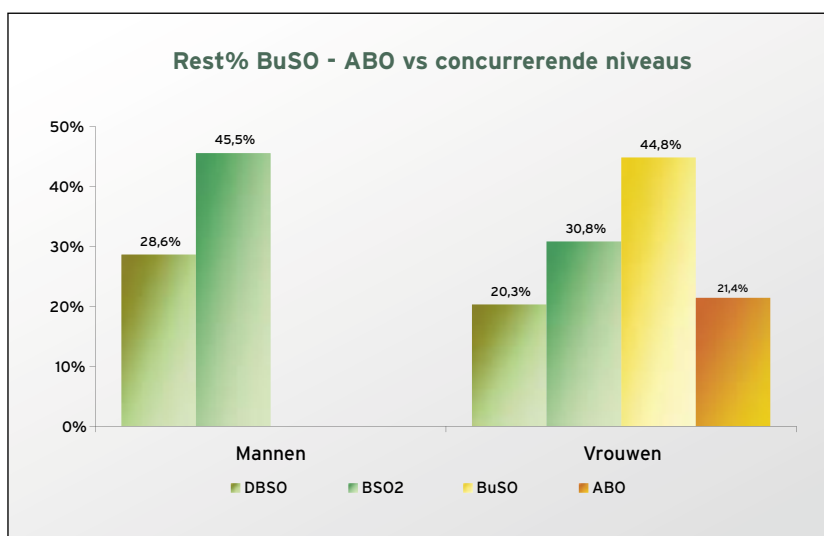
Studiegebied Lichaamsverzorging

Het studiegebied “LICHAAMSVERZORGING” telt 43 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO. Zowel in het BuSO als in de ABO vinden wij geen mannelijke schoolverlaters terug. In het DBSO en in het BSO2 is er een zeer beperkte mannelijke aanwezigheid.

In de middenstandsopleidingen vinden wij geen vergelijkbaar studiegebied terug.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
DBSO	7	59
BSO2	11	195
BuSO	0	29
ABO	0	14

Bij de mannelijke schoolverlaters uit het DBSO is 2 op 7 nog werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school, in het BSO2 geldt dit voor 5 van de 11 schoolverlaters.

Bij de vrouwen, die veel talrijker zijn, valt de goede score van DBSO en ABO op. BSO2 presteert hier al heel wat minder goed en van de schoolverlaters uit het BuSO is slechts iets meer dan de helft aan de slag 1 jaar na het verlaten van de school.

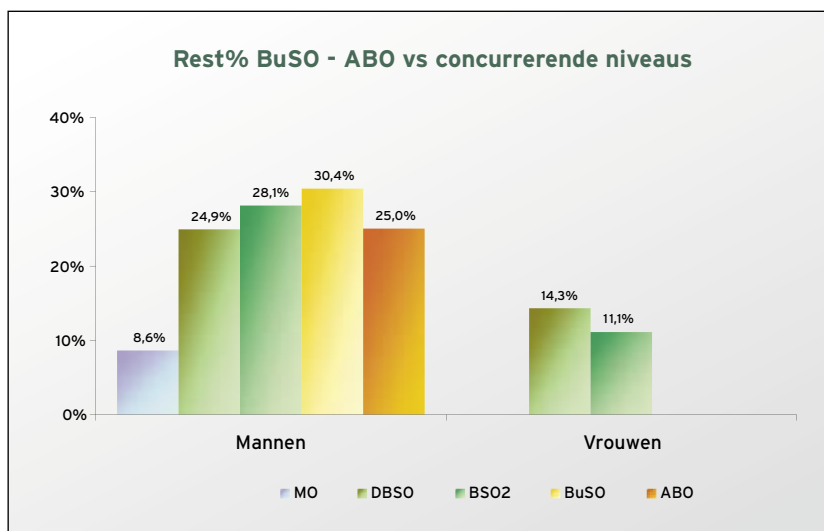
Ook in dit studiegebied kan men terecht zeggen dat het volgen van een ABO voor vrouwelijke schoolverlaters de kansen op een job aanzienlijk verhoogt.

Studiegebied Mechanica - Elektriciteit

Het studiegebied “MECHANICA - ELEKTRICITEIT” telt 196 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO waarvan slechts 1 vrouw. Ook in de andere concurrerende studieniveaus is de vrouwelijke aanwezigheid in dit studiegebied praktisch te verwaarlozen.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	488	2
DBSO	429	14
BSO2	637	9
BuSO	135	1
ABO	60	0

Mannelijke schoolverlaters uit de middenstandsopleidingen presteren veruit het best in het studiegebied “Mechanica-Elektriciteit”. Minder dan 1 op 10 schoolverlaters uit dit niveau is 1 jaar na het verlaten van de school nog werkzoekend. In het DBSO en ABO loopt dit percentage reeds op tot 25% maar zij scoren hiermee beter dan het BSO2 en het BuSO dat met een rest% van 30,4% het minst goed presteert.

Zoals eerder vermeld is het aantal vrouwen dat de school verlaat met een opleiding uit dit studiegebied zeer beperkt maar zij vinden wel goed hun weg naar de arbeidsmarkt.

De enige vrouwelijke schoolverlater uit het BuSO is na 1 jaar aan het werk.

Uit de praktijk

Het bedrijf:

PMC is een metaalverwerkend bedrijf dat zich gespecialiseerd heeft in de verwerking van metalen platen. De firma is een belangrijke toeleverancier voor grote constructeurs van spoorwegmateriaal en bouwt ook luchtkanalen.

Personeelsbezetting: 75 werknemers

Wie als beginnend metaalbewerker in dienst komt bij PMC mag rekenen op een bruto uurloon van iets minder dan 10 euro.

Vitse Franky

Opleiding BuSO metaalbewerking
Puntlasser bij PMC te Poperinge

De werknemers:

Franky Vitse werkt reeds een achttal jaar bij de firma PMC. Na een praktijkstage en daaropvolgend vakantiwerk kreeg hij een arbeidscontract aangeboden.

Volgens de werkgever heeft Franky zich vlot aangepast in zijn nieuwe job.

Franky verbindt diverse metalen onderdelen door middel van puntlassen. Deze onderdelen worden dan verder in het bedrijf geassembleerd tot grotere gehelen.

Franky voelt zich goed binnen het bedrijf en kan met vragen indien nodig makkelijk terecht bij collega's.

Hij woont op korte afstand van het bedrijf en als het van hem afhangt wil hij nog lang meewerken aan het succes van de onderneming.

Meerschaert Tommy

Opleiding BuSO metaalbewerking
Polierder bij PMC te Poperinge

Tommy Meerschaert kon 3 jaar geleden na het volgen van een korte praktijkstage en aanvullend een studentencontract in dienst treden als werknemer van PMC.

Volgens de werkgever verliep zijn integratie vlot en heeft hij zich snel aangepast.

Zijn job als polierder bij PMC sluit goed aan bij zijn opleiding, technieken die hij in zijn opleiding geleerd heeft kan hij ook gebruiken in zijn job.

Hij kan het goed vinden met zijn collega's en ook het feit dat hij op korte afstand van het bedrijf woont is een voordeel.

Momenteel werkt hij tijdens de dag, maar als het druk is gebeurt het ook dat in een 2-ploegenstelsel moet gewerkt worden.

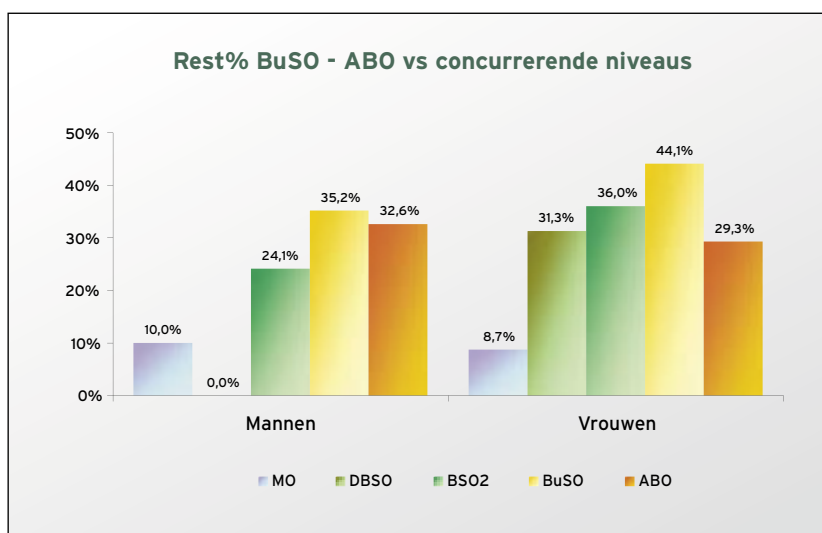
Dat hij reeds een paar keer op bezoek mocht gaan bij de firma Bombardier om te zien waarvoor de stukken die hij poliert dienen, apprecieert hij zeer.

Studiegebied Personenzorg

Het studiegebied "PERSONENZORG" telt 533 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO. De vrouwen zijn sterk oververtegenwoordigd maar het aandeel van de mannen bedraagt toch nog 25,7%.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	40	286
DBSO	10	179
BSO2	54	456
BuSO	91	229
ABO	46	167

Geen enkele mannelijke schoolverlater uit het DBSO is na 1 jaar nog werkzoekend. Van de schoolverlaters uit de middenstandsopleidingen is nog 1 op 10 op zoek naar werk 1 jaar na het verlaten van de school. Van de mannen uit het BSO2 is 1 op 4 nog steeds op zoek naar een job. Van de mannen die een ABO of BuSO-opleiding volgden, is praktisch 1 op 3 nog op zoek naar een job 1 jaar na het verlaten van de school.

Bij de vrouwen, die zoals gezegd veel talrijker zijn, doen enkel de schoolverlaters uit de middenstandsopleidingen het goed. Schoolverlaters die een ABO volgden halen de op één na beste score maar hun rest% ligt op een veel hoger niveau dan bij de MO.

Voor schoolverlaters uit het DBSO en het BSO2 is het nog wat moeilijker om werk te vinden maar vrouwen met een BuSO-opleiding hebben de grootste moeite om een job te vinden.

Bij de mannelijke schoolverlaters levert het volgen van een ABO een licht voordeel op tegenover de schoolverlaters die na het BuSO de school verlaten. Bij de vrouwen echter is de gunstige invloed van de ABO onmiskenbaar.

Uit de praktijk

Eeckhout Sylvie

Opleiding BuSO verzorging

Verzorgende in RVT Ter Lembeek
in Wielsbeke

De werknemer:

Sylvie Eeckhout werkt reeds een zestal jaar als verzorgende in het RVT. Zij heeft het er helemaal naar haar zin en zij doet een job die zij ook altijd al had willen doen. Het werk gebeurt in een vroege en late shift en ook 1 weekend op de 2 moet er gewerkt worden. Voor de nachtdienst is er vast personeel.

Sylvie: "Als verzorgende krijg je een aantal "aandachtspersonen" toegewezen. Je volgt deze mensen van nabij op, noteert wat er zich voordoet tijdens je werkshift en leest wat jouw collega's genoteerd hebben tijdens hun dienst. Uiteraard ontstaat er na verloop van tijd een nauwe band met deze aandachtspersonen en aangezien het allemaal zorgbehoevenden zijn valt het ook af en toe voor dat een persoon die je van zeer nabij kent overlijdt.

Op zo'n momenten is het belangrijk dat je kan terugvallen op je collega's en dat lukt hier perfect."

Het bedrijf:

Het RVT Ter Lembeek is een rust- en verzorgings-tehuis dat plaats biedt aan 69 bejaarden waarvan het grootste deel hulpbehoevend. Het RVT is samen met een reeks serviceflats en een diensten-centrum zeer mooi gelegen in een groene omgeving.

Het OCMW, waarvan het RVT afhangt, wenst het geheel op termijn uit te bouwen tot een volwaardige sociale campus met ook nog een kinderdagverblijf.

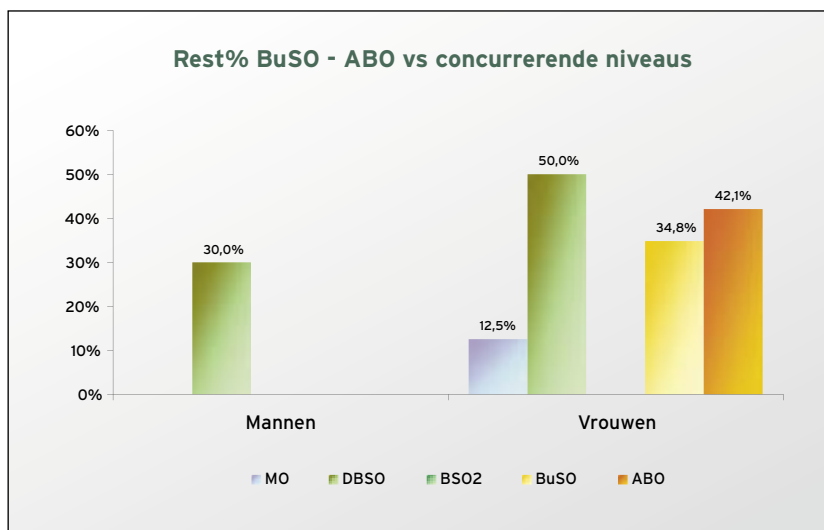
Personeelsbezetting: +/- 40 voltijds equivalenten. Voor een nieuweling die als verzorgende begint in het geldende arbeidsregime bedraagt het maandloon ongeveer 1.690 euro bruto.

Studiegebied Textiel

Het studiegebied “TEXTIEL” telt 50 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO waaronder slechts 8 mannen. In de andere concurrerende studieniveaus uitgezonderd het DBSO telt dit studiegebied veel minder schoolverlaters.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	3	8
DBSO	20	14
BSO2	3	3
BuSO	4	23
ABO	4	19

De mannelijke aanwezigheid in dit studiegebied beperkt zich bijna uitsluitend tot het DBSO. Toch blijken de schoolverlaters die een opleiding “Textiel” volgden goed door te stromen naar de arbeidsmarkt. Zowel bij de middenstandsopleidingen, het BuSO en de ABO is niemand nog werkzoekend na 1 jaar. Enkel in het BSO2 (1 nog werkzoekend) en het DBSO (6 nog werkzoekend) is niet iedereen aan de slag.

Vrouwen hebben het iets moeilijker in het studiegebied “Textiel”, zij zijn ook talrijker dan de mannen. De middenstandsopleidingen halen de beste score, nog slechts 1 vrouw uit deze opleiding is werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school. Opmerkelijk is wel dat schoolverlaters uit het BuSO beter doorstromen dan diegenen die ook nog een ABO volgden. In het BSO2 is nog 1 van de 3 ingeschreven schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar. Het DBSO haalt duidelijk de slechtste score, nog de helft van de vrouwelijke schoolverlaters zijn na 1 jaar op zoek naar werk.

Tegen de algemene trend in scoort het BuSO in dit studiegebied beter dan de ABO. Verder onderzoek leert echter dat van alle BuSO-schoolverlaters er iets meer dan 50% (13 op 27) in West-Vlaanderen wonen. Bij diegenen die een ABO volgden is dit slechts iets meer dan 25% (6 op 23). De verklaring ligt voor de hand; aangezien de textielnijverheid sterk regiogebonden is en ook nogal wat knelpunten kent, worden de schoolverlaters door de bedrijven reeds in een vroeg stadium benaderd. Waarom zouden ze dan nog een ABO volgen?

Uit de praktijk

Vandekerckhove Nele

Opleiding BuSO textiel

Tuftster bij de NV Ideal Floorcoverings in Wielsbeke

Het bedrijf:

Ideal Floorcoverings maakt deel uit van een grotere groep en is vooral gespecialiseerd in getuftt tapijt voor binnenhuis en de automobielin-dustrie.

Het bedrijf zelf beslaat een grote oppervlakte, vooral nodig voor de stockage van de afgewerkte producten.

De tuftingafdeling is modern ingericht met machines die een hoge productiviteit mogelijk maken.

Personeelsbezetting: 250 personen.

Een beginnende textielarbeidster kan in het bedrijf starten aan een bruto uurloon van ongeveer 11,25 euro, inclusief ploegentoeslag.

De werknemer:

Nele Vandekerckhove deed een korte stage in het bedrijf en na het behalen van het kwalificatie-getuigsschrift kon zij er aan de slag blijven in haar alternerende opleiding.

Toen zij nog vóór het einde van dat schooljaar gevraagd werd om full time in dienst te treden moest zij niet lang twijfelen.

Nele werkt in een 2-ploegensysteem als tuftster. Haar voornaamste taak bestaat erin de kwaliteit van het afgewerkt product te bewaken. Telkens een draad breekt of een spoel leeg is, en dat zijn er zo'n 2.000 per machine, dient zij in te grijpen. Uiteraard moet het verlies aan productietijd zo klein mogelijk gehouden worden.

Af en toe wordt zij ook ingeschakeld bij de vervanging van de spoelen.

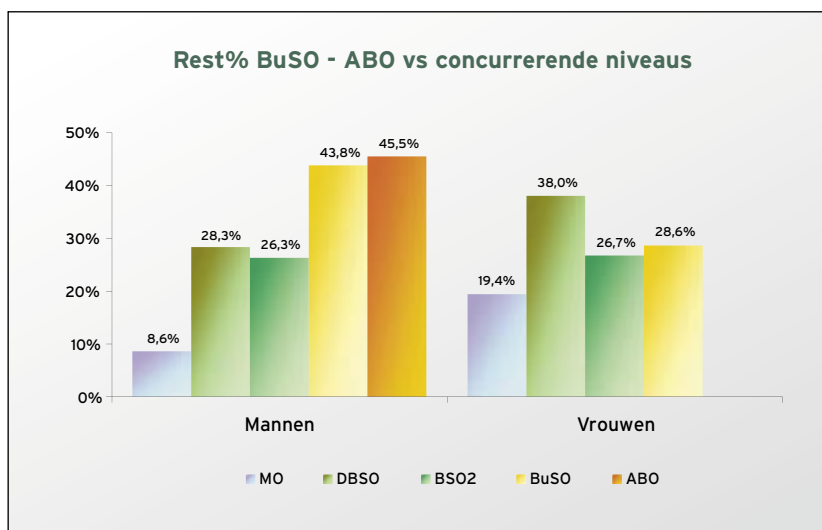
Nele is een tevreden werkneemster.

Studiegebied Voeding

Het studiegebied “VOEDING” telt 36 schoolverlaters in de groep BuSO-ABO waaronder 9 vrouwen. Schoolverlaters uit het BuSO en de ABO hebben dan ook maar een klein aandeel als we ook de concurrerende studieniveaus in aanmerking nemen.

Aantal schoolverlaters

	Mannen	Vrouwen
MO	324	134
DBSO	247	221
BSO2	152	75
BuSO	16	7
ABO	11	2

Bij de mannen halen de middenstandsopleidingen een zeer mooie score, ze vormen ook nog eens de grootste groep schoolverlaters. BSO2 en DBSO met ieder ook een aanzienlijk aantal schoolverlaters zijn aan elkaar gewaagd maar het rest% ligt meer dan 3 maal hoger dan in de MO. Schoolverlaters uit het BuSO of de ABO scoren ronduit slecht maar hun aantal is zoals eerder gezegd beperkt.

Hoewel dit studiegebied in de andere concurrerende studieniveaus blijkbaar toch heel wat vrouwen aantrekt is de aanwezigheid van vrouwen zowel in het BuSO als in de ABO marginaal. Verwonderlijk toch als men ziet dat vrouwelijke schoolverlaters het, uitgezonderd in het DBSO, verre van slecht doen. 1 jaar na het verlaten van de school zijn nog 2 vrouwen uit het BuSO en 1 die een ABO volgde op zoek naar een job.

Gezien de beperkte aantallen is het moeilijk om na te gaan of het volgen van een ABO al of niet een substantieel voordeel oplevert.

Wel merkwaardig is de geringe aantrekkingskracht van dit studiegebied in de groep BuSO-ABO, worden hier geen kansen gemist?

Kort samengevat

- Ondanks het feit dat schoolverlaters een opleiding in het BuSO en of ABO volgden omdat zij om één of andere reden niet terecht konden in het gewoon onderwijs, verloopt hun overgang naar de arbeidsmarkt niet zoveel slechter dan de meeste concurrerende studieniveaus uit dit gewoon onderwijs.
- Een goede studiekeuze is steeds belangrijk in functie van een vlotte doorstroming naar de arbeidsmarkt. Hoe hoger het studieniveau hoe kleiner de impact van de keuze, hoe lager het studieniveau hoe groter het belang van de keuze. Ook het BuSO en de ABO ontsnappen niet aan deze wetmatigheid.
- De meeste opleidingen in het BuSO en de ABO hebben een sterk genderprofiel; het zijn uitgesproken “mannen- of vrouwenrichtingen”. Enkel voor de studiegebieden “Grafische technieken” en “Handel” is er een evenwicht tussen mannen en vrouwen, het gaat in de twee gevallen echter over studiegebieden met zeer weinig schoolverlaters.
- Een volwaardige alternering loont!
Schoolverlaters die ook een alternerende beroepsopleiding volgden, presteren bijna altijd beter dan hun collega's uit het gewoon onderwijs. De werkervaring die reeds werd opgedaan tijdens het aanvullend jaar blijkt van grote waarde te zijn bij het vinden van een job na het verlaten van de school.
Zowel bij de mannen als bij de vrouwen halen de schoolverlaters die een ABO volgden globaal de op één na beste score na de ongenaakbare middenstandsopleidingen, niet toevallig ook een vorm van alternerend leren!
- Bij de mannen maakt enkel het studiegebied “Bouw” hierop een uitzondering, schoolverlaters uit het BuSO stromen hier beter door.
- Mannelijke schoolverlaters die een alternerende beroepsopleiding volgden in “Houtbewerking”, “Land- en tuinbouw”, of “Decoratieve technieken” hebben een groot voordeel t.o.v. diegenen die de school verlaten na het BuSO. Zelfs in vergelijking met concurrerende studieniveaus vinden zij vlot hun weg naar de arbeidsmarkt.
- Bij de vrouwen levert een aanvullende opleiding in “Personenzorg” of “Lichaamsverzorging” een aanzienlijk voordeel op in de zoektocht naar een job.
In het studiegebied “Textiel” daarentegen vormt het volgen van een ABO geen meerwaarde voor wie in de provincie West-Vlaanderen woont, de vraag naar arbeidskrachten is er zo groot dat schoolverlaters na het behalen van een kwalificatiegetuigschrift uit het BuSO er snel werk vinden.
De aantallen vrouwelijke schoolverlaters in de andere studiegebieden zijn te klein om er betrouwbare uitspraken over te doen.

Conclusies

- Het aanbod van het buitengewoon secundair onderwijs en de alternerende beroepsopleidingen richt zich **hoofdzakelijk** naar **mannen**, vrouwen blijven wat in de kou staan.
- Jongeren die om bepaalde redenen niet in het gewoon onderwijs terecht kunnen en noodgedwongen uitwijken naar het **buitengewoon secundair onderwijs** hebben **niet noodzakelijk minder kansen** op de arbeidsmarkt dan schoolverlaters uit een concurrerend studieniveau op voorwaarde dat zij een alternerende beroepsopleiding volgen.
- Globaal gezien levert het volgen van een alternerende opleiding na het behalen van een kwalificatiegetuigschrift van het BuSO een **aanzienlijk voordeel** op in het vinden van werk.
De opgedane ervaring op de werkvloer is niet te onderschatten voor de jongere zelf, maar ook de werkgevers worden er door gesensibiliseerd om deze groep jongeren kansen te geven.
- Toch nog iets meer dan in andere studieniveaus, speelt de **studiekeuze** een **belangrijke rol**. Soms is zelfs de woonplaats een belangrijk criterium bij die keuze zoals bijvoorbeeld met “Textiel” in West-Vlaanderen het geval is.
- De werknemers die wij op de werkvloer gingen interviewen draaiden stuk voor stuk volop mee in de productie. Van **werkgeverszijde** hoorden wij niets dan **lovende reacties**.
- Eigenlijk blijkt buitengewoon heel gewoon te zijn!

Info:

VDAB - Databeheer en -analyse
Keizerslaan 11 - 1000 Brussel
Tel. 02 506 15 88 - Fax 02 506 15 28
dbda@vdab.be - vdab.be/trends